

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878
NO. 93. — ŠTEV. 93.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1931, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879
NEW YORK, TUESDAY, APRIL 21, 1931. — TOREK, 21. APRILA 1931

TELEFON: Chelsea 3-3878

VOLUME XXXIX. — LETNIK XXXIX

V REPUBLIKI HONDURAS JE IZBRUHNILA REVOLUCIJA

NAD TISOČ AMERIKANCEV JE V NEVARNOSTI PRED NAPREDUJOČIMI VSTAŠI

Vladne čete so baje zmagale v Teli, Progresu in Sabi. — Voditelji vstaje izza leta 1928 napredujejo v severnem delu republike. — Cilj vstaje je strmoglavljenje "posebnih privilegijev". — Revolucionarnemu gibanju poveljuje armadni častnik Roman Diaz. — Vstaši so jako dobro obroženi. — Amerikanke so si poiskale zavetja na parnih Standard Fruit Company.

TEGUCIGALPA, Honduras, 20. aprila. — Vojna gibanje, ki se je začelo v severnem delu republike Honduras v soboto zvečer, ogroža varnost več kot tisoč Amerikancev, ki se nahajajo v onih krajih.

Vlada predsednika Vincenta M. Colindresa je posal svoje čete proti vstašem ter uspešno odbila napad na veliko obrežno mesto Telo.

Boj je bil vroč, in obe stranki imata precejšnje število mrtvih in ranjenih. Privatna poročila pravijo, da so revolucionarji zavzeli mesti Ceibo in Progreso ter da kontrolirajo razna obmejna mesta ob severni obali, dočim se širi vstaja z veliko naglico.

Temu nasproti pa izjavlja vlada, da mesto Ceiba ni bilo napadeno, ter da so bili vstaši poraženi v boji pri Progresu in Sabi.

Nadalje zatrjuje vlada, da bo kmalu zadobila kontrolo nad položajem ter da so bile dozdaj njeni čete še v vsakem spopadu uspešne.

Revolucionarjem poveljuje armadni častnik Roman Diaz, kateremu pomaga general Gregorio Ferrera, bivši kandidat za predsedništvo. Vstaši so se pridružili tudi general Gonzales, Santos in Ordóñez, ki so si zadali nalogo, strmoglavit se danjo liberalno vlado, katera je bila za štiri leta izvoljena leta 1928. Zaroto proti vladi so kovali že izjene izvolitve.

Vstaški voditelji so izdali manifest, v katerem odločno obsojajo osebne privilegije, ki jih daje vlada raznim tujezemskim družbam, pri tem pa zanemarijo narodne interese.

Pri mestu Teli se je spopadlo kakih tristo vstašev, katerim je načeloval Roman Diaz, z vladnimi četami, pa so se morali umakniti. Nadaljni boji so se zavrsili v oklici Progresu in Sabe.

Vstaši so dobro založeni s puškami in municijo. Zaplenili so več lokomotiv in železniškega materiala, da zamorejo transportirati svoje čete. Vso brzozavno in telefonsko zvezo so razdrli, tako da vlada ne more dobiti natančnih poročil iz ogroženega ozemlja.

Vstaja se širi po severnem delu dežele ob obali, kjer se nahajajo mesta Ceibo, Progresso in Tela. V teh treh mestih je nad tisoč Amerikancev.

Vladni uradniki pravijo, da ne poznajo natančnega vzroka vstaje ter da ne vedo, kdo so vstaški voditelji. V isti sapi pa dostavljajo, da vladno vojaštvo kontrolira položaj.

Amerikanke so si s svojimi otroci poiskale zavetja na parnih Standard Fruit Company.

Begunci trumoma prihajajo v Ceibo in Telo.

V oklici Ceibe razpolagajo vstaši z 800 možmi. Vsako uro se jim pridružijo nadaljni oddelki.

Del vstaške sile prodira proti Puerto Castillo, drugi del pa proti Puerto Cortez. Manjši oddelki se nahajajo na poti proti Teuillo.

Vlada je poslala v prizadete kraje nekako petsto vojakov, članov narodne straže. S to silo upa vstaja uspešno zatreći.

Voditelj vstaje, general Ferrera, je dobro znan bojevnik ter se je udeležil že raznih revolucij v Hondurasu. Tekom vstaje 1924 je bil poražen.

Svoječasno je bil vojni minister pod predsednikom Tostom. Star je kakih petdeset let.

DEPORTACIJE INOZEMCEV

Na posebnem vlaku iz Seattle se vozi veliko število izgnancev. — Splošno čiščenje v Chicago, Ill.

CHICAGO, Ill., 20. aprila. — Kampanja proti tujerodnim delavcem, katero je uvedel zvezni delavski tajnik William Doak, ima "sijajne" uspehe. 239 delavcev, ki niso nicenske zakrivili, bo deportirani.

Vlak, ki se je pripeljal semkaj iz Seattle, bo odšel takoj naprej proti New Yorku.

Stevilni izgnanci pripeljajo razred garistevjev. Resnično nevarni gangster Moni Volpe, priborčnik Caponea, pa ne deportiran.

On ima na svoji strani odvetnike, ki bodo nastipili proti njegovemu deportaciji.

Stirje bodo deportirani radi blaznosti.

Iza 1. januarja je bilo deportiranih 350 inozemcev iz Chicago in okolice.

Med deportiranimi se nahaja tudi Jožef Pilissz iz Avstrije, ki je bil obsojen radi umora, predno se je priselil v Združene države.

Karl Greis, ki je odsedel eno leta v poboljševalnici, bo deportiran v Nemčijo.

DELAVCI SE PRIPRAVLJAJO NA "MOKRI" KONVENT

WASHINGTON, D. C., 20. aprila. — Več kot dvesto delegatov se je zbralo včeraj, da se zavzamejo za momkoto ter napovedo boj proti prohibiciji.

To je bila prva protisuhaška zveza, ki je odločno nastopila za pivo in lahko vino. Ta organizacija nproti modifikaciji in odločno zahteva odpravljenje prohibicije.

POLICISTI SO V VEDNI NEVARNOSTI

CHICAGO, Ill., 20. aprila. — Na policijski postaji je sinoči seržant Thomas Maloney pripovedoval svojemu prijatelju, in kakšnih nevarnosti se nahajajo policisti.

Mi smo v neprestani nevarnosti, mut je rekel. — Naša obrt je najbolj nevarna na svetu.

Ah, — saj ni res, — ga je prekinil prijatelj.

Jaz pa pravim, da je res — ga je zvrnil seržant. — K sreči sem že vedno odnesel zdravo kožo. Nikdar nikem bil ranjen. Toda lahko bi bil.

Da potrdi svoje zadnje besede, se je nekajko dvignil in močno udaril s pestjo po mizi. Ko je sedel nazaj na stol, se je stal zrušil, in policij je padel na tla.

Pri tej priliki si je zlomil dve rebri.

PROCES PROTI MRS. NIRDLINGER

NICA, Francija, 20. aprila. — proti Amerikanki Mrs. Sarloti Nash Nirdlinger, ki je zadnji mesec ustreila svojega moža, znanega gledališkega magnata iz Philadelphije, se bo začeti sredi maja proces.

Mrs. Nirdlinger je dobila svoječasno na neki tekmi lepotič prvo nagrado. Pravi, da je ustrelila svojo moč v prepriku ter da ne ve dela, kaj je počela.

STRAŠEN ČIN MAČEHE

Svojega moža in pastorika je polila s kropom. — Otroka je hotela usmrstiti s kladivom. — Porocena je bila leto dni.

Dvainštiridesetletni tiskar, Aisenson, ki je imel iz prvega zakona dva otroka, enajstletnega Harolda in štirinajstletnega Miltona, se je lani poročil. Njegova žena Minnie je privela v zakon svojega štiriletnega sinčka.

Aisenson je imel svoja dva otroka, oče Godfrey Lindholm iz Ortonville, Minn., ki je bil ujet pretekli četrtek od banditov, je bil oproščen proti plačanju odkodnine \$2500.

Vest je bila vsebovana v brzovojki kapitana Williamsa Mayerja, ki je bil poslan, da se pogaja z banditi. Oče Lindholm pripada misiji škandinavske zveze pri Kalganu.

HANKOV, Kitajska, 20. aprila. — Oče iz St. Paula, član ameriške lutarske misije, ki je bil ujet v severnem Hupehu, je bil danes oproščen proti plačanju odkupnine.

Zdaj se nahaja na poti proti Hankovu.

Bert Nelson, nadaljni misijonar, je bil ujet 5. oktobra pri Kvangšan v provinci Honan. Banditi zahtevajo pet tisoč dolarjev odkupnine.

Zato oproščenje Tvedta je izdala misija \$5000.

Tvedt je prišel leta 1914 na Kitajsko, potem ko je absolviral semenišče v St. Paulu. Njegova žena je doma iz Lanesboro, Minn. ter se nahaja v Hankovu.

Zajetje Nelsona in Tvedta je imelo za posledico številne pritožbe ameriške vlade.

Nacionalistična vlada pa je brez moči napram dobro organiziranim komunističnim banditom, kajih število cenijo številni na 30,000 mož.

SPOPAD MED POLICIJO IN PREMOGARJI

ALFONSO HOČE OSTATI NA FRANCOSKEM

Policija domneva, da ga

bo lažje stražila v majhnem kraju. — Prejšnji španski kralj se hoče naseliti v Fontainebleau.

Oblasti so artilrale dvanajst premogarjev.

BIVŠI ŠPANSKI KRALJ IN TROCKI

LONDON, Anglija, 20. aprila. — Ko je dal parlament bivšemu kralju Alfonsu pravico, da sme priti v Anglijo, je vprašal neki član dežavne stranke ministrskega predsednika MacDonalda, zakaj je bila ista pravica zanikana Leonu Trockemu.

MacDonald je bil v veliki zadregi, toda rešil ga je speaker poslanske zbornice, ki je izjavil, da se slučaj Alfonsa popolnoma razlikuje od slučaja Leona Trockega.

KAROL ZAPRISEGEL ROMUNSKI KABINET

BUKAREŠTA, Romunija, 18. aprila. — Dr. Nicholasu Jorgi se je posrečilo storiti nov romunski kabinet. Kralj Karol je noči ministre zaprisegel.

SKRIVNOSTNO OBEŠENJE

Policija je pred veliko zagonetko, toda domneva, da gre v tem slučaju za žensko maščevanje.

SAN DIEGO, Kalifornija, 20. aprila. — Black Mountain, deset milij od takoj, so našli obeseno na debelo hrastovo vejo truplo sedemnajstletne Louise Tueber. Razen ozkega brmiera in čevljev ni bilo na njej nobene druge dble.

Sprva je policija domnevala, da jo je kak moški zlorabil ter jo nato obesil, toda zdravnik ki dogнал, da ni bila zlorabljenca.

Policija je pred veliko zagonetko.

Zelo verjetna je verzija, da je imela mlada lepotica razmerje s kakim poročnim moškim ter da se je varana žena s pomočjo svojih prijateljev tako grozno maščevala nad njo.

Louise je bila zaposlena v neki "five and ten cents" prodajalni. Njen oče je brivec.

ZOPETNI POTRES

V NICARAGVI

MANAGUA, Nicaragua, 20. aprila. — Danes zjutraj ob polosmih se je pojavilo par potresnih sunkov. Potresi ni napravili na poslopjih, ki so ostala izza zadnje katastrofe nepoškodovana, nobene škode. Navzite temu je pa nastala med prebivalstvom velika panika.

SNEG V PARIZU

PARIZ, Francija, 20. aprila. — Popoldne se je naenkrat pooblačilo, temperatura je padla na 26 stopinj Fahrenheita, in začelo je močno snežiti. Promet je bil zelo oviran.

Letalnega polja Le Bourget se ni dvignil noben aeroplans.

Načrt se bo najbrž izjalovil, ker je človek nekaj drugega kot pa naveden stroj.

Novi sistem zahteva, da mora vsak delavec položiti svoj račun glede izdatkov ter se mora zagovarjati, če manjka kakve stvari.

Načrt je bo najbrž izjalovil, ker je človek nekaj drugega kot pa naveden stroj.

Načrt je bo najbrž izjalovil, ker je človek nekaj drugega kot pa naveden stroj.

Vsem prizadetim izrekamo naše sožalje!

Vsem prizadetim izrekamo na

KRATKA DNEVNA ZGODBA

VALENTIN KATAJEV:

STAREC SABAKIN

Starec Sabakin si je s prstom obriral rdeči, mozoljasti vrat, zlobno poškili v solnčno nebo, igrajče se pre oknom v vsemi močnimi barvami ter zamrmljal:

— Pasje glave! Kako je vse izprijetno! Prav nobenih nrvnih pojmov nimajo več! Sami nepridržavljiv! Zeno besed, sovjetska oblast. Da, da.

Sabakin je živel sam v svoji sobi in se povečini sukal okoli motnega, umazanega samovarja, ki je odvratno odražal ščetinasto glavo, debele nos, vijoličasta ušesa, suha lica in majhne, zlobne oči, globoko vdrite pod ozkim nagubanim čelom.

— Tfej vam vsem! — je nadaljeval Sabakin in izplil šesti kozarec čaja. — Pljujem na vas! Da bili vrag vzel...

Za steno se je pri sosedih rabafakorovih (slušatelji delavske fakultete) zaslišal monoton glas:

— Finančna politika so vse načini, s katerimi država pridobiva in razdeljuje sredstva.... Davki so denarni in naturalni.... Denarni davki lahko razdelimo na tri skupine.

Sabakin je s krtačo potrkal na steno in zaročel:

— Pro-o-sim, prenehajte s šundrom! Ovirate me pri delu. Nepridržavljiv!

— Izpite imamo jutri. Oprostite. Razdelimo na tri: tri skupine: na posredne, neposredne in na katrine. Posredni so tisti, ki...

— Pa naj kdo reče, da niso nepridržavljiv! — je vzdihnil Sabakin. — Kaj hočeš? Nepridržavljiv je nepridržavljiv. Zeno besed, komsomol (komunistična zveza mladine)!...

Pristi jim morda mogoč iz čevljev, pa bili radi učenjaki. Davki so trojni. Cesa se te pasje glave vsega ne ude. Pavlaci. Ne morem več poslušati.

Starec Sabakin je s treskom odprikločil in pomolil glavo skozenj. Po ulici je šel odred pionirjev (komunistični skavti). Debelački v rdeči, ovratnic je izredno resno in aktotoma udarjal po večikem bobnu.

— Prosim, prepričajte se, — je namignil Sabakin ves rumen od jeze kandelabru. — Prosim, prepričajte se! Bobnajo. Kako vam je kaj všeč? Pošten človek še delati ne more. Splošno tišino motijo. Izprijetci, odpusti jim o Gospod! — Tfej! Sabakin je debelo pljunil na ulico.

Storite Nekaj glede občutka "utrujenosti!"

Ali ste utrujeni podnevi in ponoči? Pazite! Bodite v dobrem stanju s Severa's Esorka — toniko za prebarne nerede. Hitro vas oditi. Zanesljivo že 50 jet. V le-krahah.

SEVERA'S ESORKA

Special Interest

Accounts

Vsek, kdor še nima vloge pri nas je vabljen, da se pridruži mnogoštevilnim našim vlagateljem, ker pri nas je denar VARNO naložen in ga zomore vsak vlagatelj dvigniti vsaki čas, brez vsake odpovedi, kar je v gotovih slučajih velike važnosti.

Vloge obrestujemo po 4%

in obresti teko od vsakega prvega v mesecu naprej in se pripisujejo v glavnici vsakega 1. januarja in julija.

Sakser State Bank

DEPOSITORY OF THE STATE OF NEW YORK

NEW YORK, N. Y.

Iz Slovenije.

Novi grobovi.

V Stari Loki je umrl v visoki starosti 82 let župnik v pokolu duhovni svetnik Valentijn Jamnik. Pokojnik je župnikoval v Sorici celih 25 let in je med tamkajšnjim v Nemči pomešanim ljudstvom mnogo storil za razvoj slovenske misli. Danes je Sorica povsem slovenska pokrajina.

— V Črnomlju je nenašoma umrl učitelj Franjo Zajc, najstarejši sin brzjavnega mojstra v Škofiji.

— V Ljubljani je po kratkem trpenju umrl soprog uglednega trgovca in posestnika, Franja Jerantčev.

— V ljubljanski bolnici je umrl sotrudnik Kršperjeve tvrdke Jakob Molan.

— V Ljubljani je umrla Emilia Lesjakova, vdova po ravnatelju sodelavcev in sodelavcu na račun obeh, kar je mladenič tako razjelilo, da je pokala simek proti dekletu. Po nesreči se mu je samokres sprožil in že krogla zadeba dekleta tik pod desnim očesom tako, da jo je takoj obila kri. Mladenc je ves razburjen in v solzah plakal k dekletu in jo podpril, nekaj so prihitali tudi tovarniški uslužbenici, ki so jo odnesli v pisarno in jih nudili prvo pomoč. Prepeljali so jo z avtomobilom v Čopovčino okroglega urada za zavarovanje delavcev. Kjer je je službojci zdravnik dr. Globocnik obvezal ter odredil njen prevoz v ljubljansko bolnico.

— V celjski bolnici je preminila 56-letna Marija Bukovškova s Kranja.

— Žrtve razdraženega finančnega stražnika.

V Železnikih se je na velikonočni ponudnik pripeljal pod vplivom alkohola krvav dogodek. V Bogatajevi gostilni se je zbrala velja družba gozdnih delavcev. Kmalu je prišel v družbo finančni stražnik Anton Kortič iz Želenikov. Funtje so hoteli iskati dobre volje v vinu, začeli pa so s tudi obregati ob izraženega stražnika, in ga dražili. Vsa družba se je zasedla v gostilni pozno v noč in se pomembovalo: o dogodkih v teku praznikov. Razgovošč je postajal čedalje živahniji, zlasti pa se je razvnel, ko so načeli vprašanje streljanja na velikonočno nedede pri procesiji.

— Mnogi moški smatrajo baš prijateljsko občevanje z žensko za najtežje. Biti znajo imenitni kavalirji, galantni in pozorni, toda samo dokler lahko računajo na ljubezen. Čim pa zahteva ženska od njih prijateljstvo, se pokažejo v pravilu. So moški, ki menijo, da je prav lahko prepričati žensko o poštenih namenih z njo, dokler ji dvojijo. Toda večina žensk se ne da tako lahko preselepi. Taki moški odnosno navadno dolge nosove. Angleži so v tem pogledu srečne, kajti v Angliji je takih moških neprimerno manj, kakor drugod. Pri Angležih občuvajem najbolje redko moško lastnost, da znajo živeti z ženskami v trajnem prijateljstvu. Zakonci in zaročenci v Angliji niso samo zaljubljeni, temveč tudi dobri prijatelji. Svoje simpatije si ne kažejo tako javno, kakor zaljubljeni drugod po svetu, ker se boje, da bi ne postal smesni.

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

— Bodite tako ljubeznivi in vzemite tiste materialček! Za vas po-

znamenitosti.

— Sabakin je odšel na smetišče, izbral največjo podgano in jo skrbno spustil v leseni nabiralnik z napisom:

— Prosimo, vrzite v ta nabiralnik material za stenski časnik.

